

ÉLETTÜNK

XXII. évf. 10. szám (22. Jahrg. Nr. 10.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1990. október.

REINHOLD STECHER innsbrucki megyéspüspök:

Hagyományörzők és újítók az Egyházban

ELEVEN SZELLEMÉRT A FUNDAMENTALIZMUS ELLEN

Püspöki tisztségemben — amelyre sohasem vágytam és amelytől mindig félttem — gyakran keveredem összeütkezésekbe. Ez mindig fáj nekem, mert vágyam természetesen valami nagyszerű, sokszínű együttélés az egyházban, az az egység, amelyről az Úr beszélt életének sorsdöntő estéjén.

AZ ÉLETTEL EGYÜTT JÁRUNK A FESZÜLTSEGEK

Hadd beszéljek tehát arról a feszültségről, amely az egyházban az egységet egyrészt olevné teszi, másrészt fenyegeti: arról a feszültségről, amely személyesen egyaránt érint mindnyájunkat, minden közösséget, minden kapcsolatot, minden gyülekezetet és az egyházat mint egészet. Az íróasztalom nap mint nap beszélhetne erről a feszültségről. Ez a feszültség hozzátartozik az élethez, s a történelem folyamán mindig akkor válik különösképpen érezhetővé, amikor egy korszakra bizonyos mozgalmasság jellemző, amikor az emberek új partok felé indulnak, amikor a változások földrengéseit elérjük a legrégebbi és legtisztéletlenebb falakat is. Nem más ez, mint a régi és az új, a megszokott és a szokatlan, a kitaposott út és a merészebb ösvény, az előhad és az utóhad, a kaland és a védett barlang közti feszültség; a kivonulás és a hazatérés, az új bor és a régi tömlő, a haladás és a hagyomány közti feszültség vagy — veszedelmesebb szélsőségek nyelvére lefordítva — a tradicionalizmus és a progresszizmus közti feszültség: az utóbbi rohanás előre, vaktában valamiféle utópikus jövő felé, az előbbi menekülés hátra, a múlt védőfalai mögé.

Ez a feszültség az élet velejárója, s hozzátartozik az emberhez. Ezt megerősítheti minden antropológus, minden történész, minden magatartáskutató és minden pszichológus, aki a konfliktusokat tanulmányozza. Mint ahogy csatlakozik hozzájuk az újszövetségi exegéta is, és ezt mondja: ismerem ezt a feszültséget

az egyháztörténelem első napjaitól kezdve. Végighúzódik már az Apostolok Cselekedetein is. Ha megszűnnék ez a feszültség, az már az elöregedés jele volna. Bármennyire veszélyes és terhes, e feszültség mindig felszólítás is: olyan korszak távoli felvillanása az egyházban, amelyben Isten Lelke a válság hullámain át az evangélium és a keresztény létezés lényegéhez, tulajdonképpen magjához akar elvezetni bennünket.

SZEMBEN A FÉLELEMMEL

Ezért helytelen lenne, ha csak félelemmel reagálnánk erre a feszültségre, bármennyire érthető is ez emberileg.

és a vallástörténelem is tanúsítja. Az újítás sehol sem kényesebb dolog, mint a szentnek a világában. Az emberiség tabuterülete ez, ahol időfeletti értékeit őrzi.

De természetesen ez a terület sem mentes az eltévelyedésektől, itt is van jócskán bomlás, elavulás és megmerevedés. Vonatkozik ez az egyház szent területeire is. Az Úr megígérte nekünk, hogy az egyházban megmarad az Ő igazságának végső, nagy és csorbíthatatlan lényege, sok emberi gyarlósággal együtt. Egy dolog azonban bizonyos: sehol sem kell a tisztogatást és a felújítást óvatosabban végezni, mint éppen ezen a szent területen — még a művészet és a kép-

Vasárnapi gondolatok

A 28. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA
(október 14)

„Hasonlít a mennyek országa egy királyhoz, aki menyegzőt tartott fiának”. (Mt 22,1)

Földrészünkön — és a jóléti államokban — az utóbbi évtizedekben egyre csökken a mennyek országa iránti vágy; abban az arányban, ahogy növekszik a földi jólét. Sokan elbűsülnek, elbűsülnek magukkal, vagy legalábbis szeretnék elbűsülni, hogy a földön van a mennyország. Akkor pedig nem szükséges „Isten mennyországára” vágyakozni, vagy törekedni. Minek is?

A többségükben szegény országokban az emberek fő törekvése a mennyország felé irányul. E törekvés közepette megismerik Istent és a közelébe jutnak. Nemcsak, mert kevés anyagi javakkal rendelkeznek... Fontosnak tartják „Életbevágóan” fontosnak...

Korunkban a király is „állami díszszé” vált — legalábbis fontossági tényezőként — a tudatunkban. Nem az a „navv ember” többé, akinek meghívására érdemes lenne áldozni időt, fáradságot, s más „kellemetlen” dolgot. — A magunk királyai vagyunk.

Házasságban szentséget látni és valószínűleg egy áldozatos életen át — sokak előtt elvesztette értékét és hatását.

Isten segítségének: kegyelmének és áldásának elvesztése, vagy egyenesen visszautasítása sem bántja őket. Nincs szükségük rá...

A 29. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA
(október 21)

„Egy alkalommal a farizeusok félrevonulva megtárgyalták, hogyan tudnák Jézust szaván fogni. Elküldték hozzá tanítványait a heródespártiakkal”. (Mt 22,15)

Emberi vonás, hogy az ember birokra akar kelni Istennel. Le akarja győzni őt. Kelepcébe csalni. „Bebizonyítani”, mi többet tudunk, okosabbak vagyunk nála. Sokan el is hiszik magukról...

Egymagában gyenge az ember, azért szövetezik társával, a hasonszőrűekkel. Esetenként a politikai ellenfelekkel is, akkor a heródespártiakkal. Itt behelyettesíthetnénk más „pártiakat”, akik Isten ellen bármikor beléphetnek a „harcvonalba”.

Isten ellen együtt kell fellépni mindenféle szövetséggel, nehogy mégis pórrul járjunk.

Félrevonulva tárgyalják a taktikát. Jézus színe elé nem mernek lépni — egyelőre. Terveiket „Isten (háta) mögött” szövök. Az egyeneslelkűség emberi netovábbja... Meg akarják védeni létüket, népüket Isten ellen. Fontosabbak saját maguknak, mint Isten segítése és üzenete. Ezért törbe akarják csalni Jézust. Akarják...

(Folytatás a 2. oldalon)

A Gyulafehérvári Szeminárium indulója*

Jelzőtáblák, reklámok közt
Rohanó világ
S nincs benne virág.
Szépen ringó arany vetés
Csupa magtalan,
Mert az égnek leadója
Régen hangtalan.

Refr.: Jézus minket azért küld,
Hogy hirdessük szavát.
Emberszívek millióit
Alakítsuk át.
Félre hát az álmodással,
Vár a munka, vár.
«: Alvó fákllyák milliója
Meggújításra vár. :»

Nappal-fényű éjszakában
Almodó világ,
Koldusbotja nincs senkinek
Az már rég lejárt.
Diszkóklubok homályában
Tengő életek
Tudjatok-e barátain,
Mit kell tennetek?

Refr.: Jézus minket azért küld,
Hogy hirdessük szavát.
Emberszívek millióit
Alakítsuk át.
Félre hát az álmodással,
Vár a munka, vár.
«: Alvó fákllyák milliója
Meggújításra vár. :»

Éljünk úgy, hogy életünknek
Minden vonalát
A szeretetnek, s megértésnek
Tüze hassa át.
Tudják meg az emberek,
Hogy Isten fiai
S jó Atyánk a Világ Ura,
Őket szereti.

Refr.: Jézus minket azért küld,
Hogy hirdessük szavát.
Emberszívek millióit
Alakítsuk át.
Félre hát az álmodással,
Vár a munka, vár.
«: Alvó fákllyák milliója
Meggújításra vár. :»

* Szövegét és zenéjét is a kispapok írták.

Krisztus azt akarta, hogy ne a félelem legyen a lelki alaphangulatunk. Hiszen ama nevezetes utolsó estén is azt mondta: „Ne féljete...”

De volt valami más is, amit szintén egész bizonyosan nem akart: a csatlakozást az egyik vagy másik szélsőséghez, amelyekkel élete folyamán Ő is szembekerült. Amikor azt mondja: az egyházban a tanítónak hasonlítania kell a házigazdához, aki „kamrájából régít és újat hoz elő”, akkor ebből leszűrhetjük, hogy az egyházat nem tekintette sem szellemi divatbutiknak, sem régiségkereskedésnek...

Az említett feszültséggel kapcsolatban még valamit meg kell gondolni. A vallás világában e feszültség legtöbbször jóval élesebb formában jelentkezik, amint ezt a vallásfenomenológia, a valláslélektan

zelet udvaraiban, s a gazdaság hűvös csarnokaiban sem. És ennek ellenére az egyházban is szükség van újításra.

Az említett feszültség ma a püspököknek mindennapi kenyere. Számos formájában ez először is egyáltalán nem nyomasztó tragédia, hanem hozzátartozik a rendes hétköznapi élethez, az élet fűszere, állandó felszólítás az érvek mérlegelésére, a kérdésesre, keresésre, tanulásra és növekedésre. Nehezebbé válik a dolog, ha jelentéktelen radikálisok lesznek úrrá a szíveken.

A FUNDAMENTALIZMUS VESZÉLYE

Érdekes, hogy a megmerevedett traditionalista és a megszállott újító egyaránt fundamentalizmusra hajlamos. Mindkettő eltávolodik Krisztus miszté-

(Folytatás a 2. oldalon)

A TARTALOMBÓL:

- ESTI BESZÉLGETÉS MÜNCHENBEN SEREGÉLY ISTVÁN EGRI ÉRSEKKEL
- FELTÖRÉS KELETEN — KIHÍVÁS AZ EGYHÁZ SZÁMÁRA. A „KIRCHE IN NOT” KONGRESSZUSA
- 100 ÉVE HALT MEG J. H. NEWMAN BÍBOROS
- KIK A MÁLTAI LOVAGOK? MI A MÁLTAI LOVAGREND?
- LEVÉL WEINGARTENBŐL AZ EGYÉNI SZEREPVÁLLALÁSRÓL AZ EMIGRÁCIÓBAN
- TÖVESTŐL A FÁT... A MAGYAR EGYHÁZ LEGÉGETŐBB KÉRDÉSE: A PAPHIÁNY

Esti beszélgetés Münchenben Seregély István egri érsekkel

Életünk (É): *Érsek úr, először is megkérdezem, milyen aktuális események készítették mostani, gondolom elég fárasztó, németországi útjára?*

Seregély István érsek (S I): Tagja vagyok a nem hívőkkel foglalkozó Pápai Bizottságnak és a Dialog-Sekretariat német nyelvterületi konferenciáján vettem részt Speyerben. Hasonlóképpen a német püspöki kar nagylelkűségéből részt vehettem egy tömegtájékoztatási tanfolyamon Ludwigshafenben. Kiháználom az alkalmat, hogy felkeressem a Münchenben élő magyarokat egy esti beszélgetésre és egy ünnepi szentmisére. Ezenfelül még hátra van egy augsburgi látogatás, ahol a Szent Ulrich jubileum előkészítése során egy püspöki szentmisét és szentbeszédet mondok a Szent Ulrich és Szent Afra templomban. Visszafele pedig felkeresek egy bencés apácakolostort, ahonnan felmerült az igény, hogy szeretnék egy közösséget Magyarországon letelepíteni.

É: *A tömegtájékoztatási kurzuson való részvételből szinte magától adódik a következő kérdés. Milyen lehetőségek vannak a Magyar Katolikus Egyháznak az evangélium hirdetésére a tömegtájékoztatási eszközökben, elsősorban a rádióban és televízióban?*

S I: Mióta tömegtájékoztatási eszközök résztvesznek a közvélemény formálásában, meghatározóak egy ország politikai életében, magától értetődő, hogy az erkölcsöt és az emberi életet építő egyháznak is ki kell vennie a részét a tömegtájékoztatás eszközeinek használatából. Magyarországon 40 év alatt erre lehetőségünk nem volt, ezért nem is értünk hozzá. Nincsenek szakképzett újságíróink és magunk sem értünk még egy épkezláb riport és interjú elkészítéséhez sem. Ezért valószínűleg még hónapokra, esetleg évekre lesz szükség, amíg kiépül a magyar katolikus tömegtájékoztatás szakemberben és eszközökben egyaránt.

É: *S milyen lehetőségeket nyújt a magyar televízió és rádió?*

S I: Nem vagyok felelős a tömegtájékoztatási eszközök magyarországi felhasználásával kapcsolatban, de annyit tudok, mint a püspöki kar elnöke, hogy egy külön bizottság, püspöki referenssel az élen, felvette a kapcsolatot a magyar rádió és televízióval és tudtommal a magyar televízió kétezer műsorórát biztosít évente a katolikus egyház és a többi vallások számára. Hogy ez milyen arányban oszlik meg, azt majd a jövő mutatja meg.

É: *Hogyan látja érsek úr a magyar katolikus sajtó helyzetét?*

S I: A magyar katolikus sajtó a közel

45 éves Új Ember mellett csupán néhány folyóirattal rendelkezik. Napilapunk nincs. Szeretnék hogyha a keresztény hívő világiak egyre inkább olyan befolyásra tennének szert, hogy a napilapok is teret nyújtanának a katolikus egyház tájékoztatói tevékenysége számára.

É: *Egy aktualitás sugallja a következő kérdésemet. — Mit gondol érsek úr, miért keletkezett az utóbbi időben olyan ádáz vita a hitoktatás bevezetése körül az állami iskolákban és milyen kilátások vannak a 40 év során oly nagy nehézségek közt folytatott hitoktatás normalizálására?*

S I: Az egyház az igehirdetés egyik leglényegesebb területként tartja számon a hitoktatást és ezért minden időben, minden eszközt igénybe akar venni a hitoktatás zavartalan folytatására. Ezt a pártállam sem zavarta ki a törvényes lehetőségek közül, bár az más lapra tartozik, hogy ennek adminisztrációs megakadályozására gyakorlatilag felszámolta a városi oktatást és nagymértékben visszaszorította a falvakban is a hitoktatást. A Szentszék és a Magyar Állam között fölvetett diplomáciai kapcsolatok ennek a törvényes lehetőségnek a szabad megvalósulását tűzték ki feltételül. A választások előtt minden párt az egyház szabad működésének és belső törvényei szerinti küldetése teljesítésének értékeit elfogadta. Meglep bennünket, hogy egyes pártok, amelyek nyilvánvalóan keresztények támogatása révén jutottak jelentős politikai befolyáshoz, ma szembefordulnak az egyháznak ezen alapvető jogával és küldetésének eme lényeges részével. Éppen ezért most várakozó állásponton vagyunk egyelőre és kíváncsiak leszünk, miért akarják a hitoktatást és ezzel az egyház szabad tevékenységét az iskolában, a közoktatásban és a köznevelésben megakadályozni. Amennyiben ez valamelyik pártnak álláspontja lesz, úgy azt a pártot katolikus hívő nem támogathatja és annak tagja nem lehet.

É: *Az „Életünk” szeptemberi száma bő kivonatban ismertette a Magyar Katolikus Püspöki Kar sajtónyilatkozatát a pápa magyarországi látogatásával kapcsolatban. Mi történt eddig az előkészületek terén?*

S I: Kérem a lelki előkészület volt az első esztendőnek a feladata és az első esztendő még tart. Az előkészület során a lelki élet és a keresztény élet gondozása, eszközeinek igénybevétele, rendezése képezték azt az alapfeltételt, amivel mi a pápa látogatására lelkiileg elő akarjuk készíteni az ország lakosságát.

É: *Még egy végső kérdés érsek úr. Melyek a már említettekén kívül a Magyar Katolikus Egyház legfőbb gondjai és hogyan látja a megoldásokat?*

S I: A kérdések során szerepelt már a hitoktatás, a tömegtájékoztatás és magától értetődő aktualitásként a pápalátogatás előkészítése. Ezen felül törekszünk arra, hogy az egyesületi életet újjáteremtsük Magyarországon, úgy a fiatalok, mint a felnőttek körében és ezzel lehetőséget nyújtunk a világiak aktív részvételére az egyház életében. Hasonlóképpen törekszünk arra, hogy az egyház államosított vagyonából — földről szó sincsen —, de épületeket illetően a szükségnek megfelelően visszkapjunk, vagy pedig amennyire ezt az egyház anyagi helyzete, külföldi segítség, vagy esetleg az államosítás fejében kapott állami támogatás lehetővé teszi,

FRANK MIKLÓS:

A Máltai Lovagrendről

Két évvel ezelőtt, a Szent István napi ünnepségen a bazilika előtti téren, nagy feltűnést keltett egy kámzsaszerű ruhába öltözött különös csoport. Sokan találgatták: „Hát ez miféle szerzet?” Az idősebbek közül egyesek tudni vélték: „Ezek máltai lovagok!” Egy évre rá aztán, a Szent István körmenetben ismét ott lépkedtek, most már többen. De akkor már mindenki tudta, kikről van szó. Mert időközben, 1989 februárjában, a németországi magyar máltai lovagok támogatásával megalakult Budapesten a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, mely a lovagrenddel nem azonos, de annak fennhatósága alatt áll. Elnökéül a zugligeti plébánost, Kozma Imrét választották. A szervezet első feladata, a Máltai Lovagrend közvetítésével Magyarországra érkező kórházi felszerelési tárgyak elosztásának megszervezése volt. Alig néhány hónappal később azonban emberfeletti és az alighogy megindult szervezet lehetőségeit messze túllépő feladat hárult rá: mindenképp a bekapcsolódás az Erdélyből érkezett menekültek megsegítésére a Máltai Lovagrend által indított akcióba. Aztán nemsokára az NDK-ból Magyarországra érkezettek elszállásolása és ellátása. Kozma atya ugyan rendelkezésére bocsátotta a plébániája körül fekvő hatalmas térséget, de ez hamarosan kevésnek bizonyult. Fiatalok és öregek, nők és férfiak ajánlották fel szolgálataikat; a Máltai Szeretetszolgálat szervezésében sátrak épültek, jött a segítség külföldről is, főleg az NSZK-ból, míg Horn Gyula külügyminiszter kezdeményezésére, meg nem nyíltak a határok és az NDK-menekültek elindulhattak az NSZK felé. Időközben a televízió, az újságok nem szüntek meg a Máltai Szeretetszolgálat hősi munkájáról tudósítani. Mind ebben nagy része volt egy magyar asztonynak, Csilla von Boeselagernek, a német Máltai Lovagok egyik vezető személyisége feleségének.

Kik hát a Máltai Lovagok? Mi a Máltai Lovagrend?

Ha ezekre a kérdésekre válaszolni akarunk, közel 900 évvel kell visszaforgatnunk a történelmet, a kereszties háborúk idejére. II. Paszkál pápa, 1113-ban egy Jeruzsálemben működő Keresztelő Szent Jánosnak szentelt kórház és zarándokház vezetőjének, Gerardus mesternek, egy hozzá intézett Bullában, biztosította a Szentszék védelmét, és a házat a benne működő barátoknak adományozta. A rend erre az időpontra teszi keletkezési

újját építünk. Az új épületekben kulturális tevékenységet, a keresztény világnézet terjesztését és a keresztény magyar erkölcsiség emelését tűztük ki célul és próbáljuk előmozdítani. Magától értetődő, hogy a szerzetesi élet, amely nulla pontról indul Magyarországon, ugyancsak fő gondja a megújuló magyar kereszténységnek. Szeretnénk lehetőséget nyújtani az 1950-ban utcára tett szerzeteseknek, hogy közösségi élet megkezdésére lehetőséget találjanak. Kisebbségeknek rendelkezésére állnak a pap nélküli, sajnos üres plébániák, de természetesen néhány szerzetesházat is szeretnénk visszakapni. Vannak szerencsésebb rendek, amelyek külföldi támogatással maguk próbálnak olyan otthon teremteni, amelyben a szerzetesi élet folytatása, novíciák, novíciusok nevelése és ezzel a keresztény szerzetesi tevékenység elkezdődhet.

É: *Érsek úr, olvasóink nevében is köszönöm a beszélgetést.*

S I: Nagyon szívesen.

— k — s

idejét. Jóllehet tagjai elsődleges célja mindig a betegek gondozása maradt a mohamedán hadak támadásának kényszerítő hatása alatt, ehhez hozzájárult a zarándokok és betegek védelme is. A rend a végsőkig kitarított a Szentföldön. 1291-ben aztán a lovagok kénytelenek voltak feladni az Akkói fellegetvárát, előbb Ciprusba, majd Rodosz szigetére költöztek át. Az elkövetkező évszázadok az Oszmán birodalom elleni harcban teltek; 1522-ben aztán Rodosz-t is fel kellett adniuk. V. Károly császár 1530-ban nekik ajándékozta Málta szigetét. A rend, melynek tagjai Európa főnemesi családjaiból rekrutálódtak, a harcok ellenére hű maradt betegápolói hagyományaihoz. A máltai kórház, anatómiai és orvosi egyetemével Európa hírvé vált. 1798-ban Napóleon elfoglalta a szigetet. Ettől fogva a rend államalkotó jellege megszűnt, de számos ország ma is diplomáciai kapcsolatot tart fenn vele és államhatalomként tekint. A Nagymester államfő és szerzeteselőjáró egy személyben, akinek bíborosi cím jár az egyházban. Egész életére választják azok közül a lovagok közül, akik letették a szerzetesi fogadalmakat, tehát szegénységet, tisztaságot és engedelmisséget fogadtak. Ezek biztosítják a rend szerzetesi jellegének folytonosságát. A többi — világszerte mintegy tízezer lovag — a rendet céljainak megvalósításában anyagilag és erkölcsileg támogatja.

A Máltai Lovagrend ma már nem gazdag, de kétségtelenül nagy tiszteletnek örvend. Tagjai elsősorban a nemesi rétegekből kerülnek ki, de bizonyos részlegeiben a nemesi származás nem előfeltétel. A tagok kötelezik magukat aktív vallásos életre, a betegek és rászorultak támogatására és a hit védelmére. A rend számos országban ma is kórházakat és mentőkocsiszolgálatot tart fenn.

Hazánkban a rend már a XII. századtól kezdve működött, először Székesfehérváron, majd Sopronban volt háza és kórháza, számos birtoka és intézménye. 1925-ben, évszázados viszontagságok után a magyar kormány felvette a renddel a diplomáciai kapcsolatokat. 1945-ben a kormány mint a többi katolikus intézménynek, a Máltai Lovagrendnek a működését is betiltotta. A magyar szövetség külföldön élt tovább és folytatta áldásos működését. Jelenleg mintegy 150 tagja van. Elnöke dr. Kállay Kristóf, a rend Szentszéki nagykövete. A jelenlegi magyar kormány visszaállította a renddel a diplomáciai kapcsolatokat.

A Szent János lovagrendnek van protestáns ága is, a Johanniták. Magyar tagozatuk ugyancsak aktív és szorosan együttműködik a Magyar Máltai lovagok szövetségével.

KÖNIG BÍBOROS 85 ÉVES

Augusztus 3-án töltötte be 85. életévét Bécs kiérdemesült érseke, Franz König bíboros. II. János Pál pápa táviratilag köszöntötte a jeles főpáoszt, a II. Vatikáni Zsinat „nagy öreg”-jét, aki a Nem-hívők Pápai Titkárságának vezetőjeként fontos szerepet játszott a Kelet-Nyugat-i kapcsolatok megindulásán terén. Budapesti látogatásai során annak idején felkereste az amerikai követéségen élő Mindszenty bíborost, akit — miután Bécsbe költözött — mindig nagy tisztelettel és gondoskodással vett körül. Mint Bécs érseke, ő adta ki Mindszenty haláláról a gyászjelentést és személyesen is részt vett a Máriacell-i temetési szertartáson.

Tövestől a fát...

Vagy 30 évvel ezelőtt szemtanúja voltam egy jelenetnek, amire még most is tisztán emlékszem. Innsbruckban, egy ragyogó kora őszi napon, vásárlásból mentem haza. Az egyik háznál szorgos munkára lettem figyelmes. A ház előtti veteményes kertben egy markoló daru állt és hatalmas szájában egy közepes nagyságú, de egészséges almafát tartott és ide-oda rángatta. Úgy tűnt nekem, minél jobban ellenállt a fa, annál dühödtebben ráncigálta kegyetlen állkapcsával a munkagép. Elállt a lélegzetem. Nehezen fogtam fel a helyzetet: ennek a fának el kell tűnnie, itt építkezni akarnak és a fa útban van. Az élet, az élni akarás kétségbeesetten küzdött az erőszak ellen. „Mit vétettem én, hiszen életem természetével táplállak titeket, lombommal árnyéket adtam s ti így rontotok rám, ilyen dicstelenül akartok megszabadulni tőlem”, rimánkodott a kis fa. Nem bírtam nézni tovább az egyenlőtlen küzdelmet, könnyeimet nyeldesve folytattam utamat.

Mindig ez a kép jut eszembe, amikor Magyarországon az egyházüldözés leg-sötétebb tetteről: a szerzetesrendek és egyházi intézmények megszüntetéséről hallok mostanában. Az előbb említett kép tárul elém és keserűségem éppen olyan őszinte, mint volt akkor.

Az 1948-as statisztikai adatok bizonyítják, hogy élő fáról volt szó, hiszen 23 férfi és 40 női szerzetes rendet zártak be. Az országban működő összes iskola, számszerint 7838 közül 3116 szerzetesek által alapított és fenntartott iskolát egyik napról a másikra megszüntették. A továbbra is engedélyezett 8 egyházi iskola, mint parányi reménysugár pislákol az elmúlt 4 évtizedben. Ezek az iskolák az elemitől — gyöke-
rek — a polgárin, gimnáziumon és tanítóképzőn keresztül a papi szemináriumig, biztosították a keresztény hit tanításának alapjait.

Aki gyakrabban jár Magyarországon, tapasztalhatja ennek az alapos „munkának” az eredményét. „Megesett rajtuk a szíve, mert olyanok voltak, mint a pástor nélküli juhok” — olvassuk Szent

EGY MONDATBAN

● Az európai ministráns gyerekek II. János pápával történt találkozásán — augusztus 30-án — 18 ezer fiú és leány között 1200 magyar ministráns üdvözölte kitörő ujjongással a Szent Péter téren, a helikopterrel Castelgandolfo-ból érkezett pápát.

● Kalocsa városa díszpolgárává avatta Grösz József volt kalocsai érseket, akinek személyes sorsa, példamutatása máig elevenen él az egyházmegye lakosságának körében.

● Mindszenty bíboros 1948-as perével kapcsolatban lefoglalt iratokat szolgáltatott vissza a Legfőbb Ügyészség az esztergomi Prímási Levéltárnak.

● A pálosok visszakapták a pesti Gellérthegy lábánál lévő egykori kolostorukat és a Sziklakápolna felszentelésére is hamarosan sor kerül.

● Az 1940-ben alapított Pápai Magyar Egyházi Intézet 50 éve áll a magyar egyház szolgálatában azzal, hogy otthont ad a magasabb egyházi tanulmányokra Rómába küldött fiatal magyar papoknak.

● A kubai püspöki konferencia elnöke, Jaime Lucas Ortega közölte, hogy II. János Pál pápa talán még ez év végén meglátogatja Kubát, — az egyetlen latinamerikai országot, ahová a pápa még nem jutott el.

Márk evangéliumában. Ez a kép nagyon ráillik szegény magyar testvéreinkre. Ziláltak, kapkodók, tanácstalanok, de ugyanakkor elszántan futnak a földi javak után, vállalva az ezzel járó betegségeket, korai halált, családok szét-hullását. Hiányzik a negyven éve szám-üzött lelki- és erkölcsi vezetés, a keresztény hagyomány ápolása. Az ateista rendszer intézményesen kitépte a szí-
vükből az istenhitet, követéséért meg-alázta, megfélemlítette, bebörtönözte őket. A hatalom nem válogatott az esz-
közökben a cél elérése érdekében! Azok pedig, akik segíthették volna a népet sa-
nyargatott helyzetében, ápolhatták vol-na gyermekeik lelki fejlődését, tétlenség-re ítélve tengették életüket.

A Getszemáni kertben látható az az olajfa, amely túlélte Titusz kegyetlen pusztítását. Talán egy rög alatt bújt meg az a hajtás és egy gyökér jóvoltából új-ra nőni kezdett. Bár a városban kő-kö-
vön nem maradt, hiszen a parancs sze-
rint kiirtottak minden élőlényt, Isten akaratából, mégis maradt élet Jeruzsá-
lemben.

Tavaly jelen voltam Sümegen az or-
szágban elsőnek visszaadott ferences ko-
lostor ünnepségén. A templom zsúfolá-
sig megtelt. Bevonult a 40 éve elül-
dözött barátok még életben maradt kis csoportja. Öregek, betegek, kopottak, roskadozók. Talán egy-két „fiatal”, azok is jóval túl a hatvanon, de még tette készen. Valamennyiük arcát a ré-
gen várt nap elérézésének öröme derít-
tette ábítatosra. Olyan volt ez a bevo-
nulás, mint egy film zárójelenete; ami-
kor néhányan a Jó és Rossz harcának túlélői, a vesztély elmúltával rejtekbe-
lyükről hazavánszorogva, hálásan bo-
rulnak le Teremtőjük előtt. Sírt az egész templom. A kövek is.

1990 Szentjobb-körmenet a pesti Ba-
zilika körül. Különböző népréseleti cso-
portok után jönnek a barátok. Már lát-
ni egy-két fiataalt is közöttük. Eszembe-
jutott az a sümegi bevonulás és köny-
nyeim lassan folyani kezdtek. De most az örömtől, mert öröm volt látni a zen-
ge hajtást, ami kizöldül a nagy meg-
próbáltatás után.

Végezetül, amiért mindezt elmond-
tam. Valamennyien tudjuk, hogy a ma-
gyar egyház teste ezer sebből vérzik. Lehetetlen felsorolni az anyagi, erköl-
csi és emberi gondokat, ezeknek még-
csak a szükségességi sorrendjét is nehéz megállapítani. Sok elképzelés van, de mindent még pénzzel sem lehet megol-
dani. Ilyen a legégetőbb: a p a p h i á n y. Az utánpótlás elsősorban a hivatás kegyelmének a kérdése. Csak ez-
után anyagi. Egyik sem megy külső se-
gítség nélkül. Imáinkkal az elsőt, ado-
mányainkkal a másodikat támogathat-
nánk! Mi, külföldön élő magyarok ne-
bezebben érzékeljük a Szent István ala-
pította ezeréves egyház helyzetét. Hi-
ányzik a napi tapasztalat, a személyes élmények ösztönző hatása a bárhogyan is, de segíteni akarás kényszerítő érzése. A fennálló gondok az egyház minden-
napjai minket is érintenek.

Ráírhatnánk nevünket a történelem lapjaira azzal, hogy mint nagymúltú emigráns elődeink, megőriztük szívünkben népünk és hazánk szeretetét. Ezt bizonyíthatjuk adományainkkal, amivel népünk erkölcsi talpraállásához segítsé-
get nyújtunk.

Bizzunk a Getszemáni kert olajfá-
jának példájában, amely túlélte a pusztítást, kétezer év után is tanúskodik Krisztusról.

Sámbokréthy Krisztina

Száz éve halt meg Newman bíboros

Olyan személyiségről szeretnénk ha-
lálának 100. évfordulóján megemlékez-
ni, aki ugyan az angol katolicizmusnak volt kiemelkedő alakja a múlt század-
ban, mégis éppúgy magáénak vallja az anglikán egyház és az egész angol szel-
lemi élet, függetlenül egyes képviselői-
nek vallási és világnézeti hovatartozá-
sától. De John Henry Newman bíboros-
ra már csak azért is érdemes felhívni a
figyelmet, mert ragyogó elméjével előre
mejlátott, vagy legalábbis megsejtett
olyan fejlődési folyamatokat, amelyek
az egyházban és a világban csak egy év-
század után következtek be

Newman, aki jómódú anglikán csa-
lád sarjaként 1801. február 21-én látta
meg Londonban a napvilágot, hosszú és
sok belső kínlódással járó fejlődésen
ment végig: 15 éves korában szembe-
fordult mindenféle vallással és vallá-
sossággal, ateista könyveket olvasott és
komolyan kétségbe vonta Isten létét.
Élete e rövid szakaszába egy betegség
hozott fordulatot: egy lelkésszel foly-
tatott beszélgetései hatására elkezdett
teológiai kérdésekkel foglalkozni. Ezt
az időszakot Newman első megtérésé-

hogy a katolikus egyházban is gyanak-
vással fogadták. Rómába készül a pap-
szentelésre, amelyre 1847-ben kerül sor.
Megismerkedik Néri Szent Fülöp orató-
riumával. Felvételt kéri, majd Angliá-
ba visszatérve, Birmingham-ben megalá-
pítja az első angol oratoriánus közö-
séget. Társaival a nagyváros szegényei
között dolgozik, míg a pápa ki nem
nevezi az újonnan alapított Dublin-i
katolikus egyetem rektorává.

Ettől fogva különösen kitűnik a ka-
tolikus világiak képzésének és az egy-
házban rájuk váró feladatoknak hang-
súlyozásával. E tételei miatt egyes ka-
tolikus körökben, így a hierarchiában
is, gyanakodva figyelték és Rómában is
feljelentették. Álláspontját az 1864-ben
között híres apologiájában indokolta
meg. Legfontosabb filozófiai munkája
az „Essay in Aid of Grammar of As-
sent” — amit magyarul „Az elfogadás
tanának alapvetése” címmel lehetne
visszaadni. Ebben a kinyilatkoztatás el-
fogadásának új útját fejt ki, szembe-
fordulva kora vallási liberalizmusával
és racionalizmusával.

Newman irodalmi munkásságában hi-
hetetlenül termékeny: írásai 80 kötetet
tesznek ki, nem számítva a mintegy
húszezer levelet, amely szintén része iro-
dalmi hagyatékának. Szellemi befolyása
az elmúlt száz esztendő során egyre nö-
vekedett. Műveinek tanulmányozása
fényt derített e zseniális gondolkodó
prófétai meglátására, a kinyilatkoztatás
megértése, a dogmafejlődés, a világiak
jövendő szerepe, az egyházi megújulás
és az ökumenikus közeledés szempont-
jából. Eszméi a II. Vatikáni Zsinat szá-
mos döntésében visszhangra találtak.
XIII. Leo pápa, aki felismerte New-
man jelentőségét, életműve elismerése-
ként 1879-ben bíborosi rangra emelte
és őt csak mint „il mio cardinale” —
„az én bíborosom” emlegette. Boldoggá-
avatási ügye folyamatban van és nincs
kizárva, hogy a most kezdődött New-
man év folyamán sor is kerül rá. Eb-
ből az alkalomból II. János Pál pápa,
aki maga is nagy tisztelője az angol bí-
borosnak, levelet intézett az angol püs-
pöki karhoz, kiemelve Newman jelen-
tőségét az Egyház megújulásában és kü-
lönösképpen a lelkiismeret döntő szere-
pének hangsúlyozásában.

A magyar nyelvű katolikus irodalom-
ban számos tanulmány jelent meg róla,
olyan neves személyiségek tollából, mint
Sik Sándor, Cserhádi József, Ijjas Antal
és Szennay András. Több kötetét fordí-
tották magyarra és 1961-ben a Szent
István Társulatnál napvilágot látott Sa-
lacz Gábor válogatásában és fordításá-
ban egy „Newman breviárium” külön-
böző műveiből vett szemelvényekkel.
Csak remélni lehet, hogy a Newman-év-
ben a magyar katolikus könyvkiadás
sem feledkezik meg e modern kori egy-
házatyról. F. M.

MEGHÍVÁS GYULAFEHÉRVÁRRA

A Gyulafehérvári Róm. Kat. Teológia és
Bálint Lajos püspök meghívásának eleget
téve dr. Cserhádi Ferenc müncheni
müncheni plébános október 15-től újévig a
Gyulafehérvári Katolikus Hittudományi
Főiskolán vendégtanárként pasztoralist fog
előadni. A kitüntető, szép és felelősé-
teljes megbízást nem véletlenül kapta.
Cserhádi atya maga is erdélyi születésű, a
teológiát Gyulafehérváron végezte. Egyik
tanára Jakab Antal volt és 1971-ben Már-
ton Áron szentelte pappá. Hivatatosan ma
is a szatmári egyházmegye pappja. 1984
óta vezet a népes müncheni Magyar Ka-
tolikus Missziót. Mostani erdélyi tartó-
zkodását a München-Freisingi Ersekség
nagylelkű anyagi támogatása teszi lehe-
tővé.

nek tekintette. Érdeklődése ettől fogva
a keresztény kinyilatkoztatás egyre mé-
lyebb megértése és az ebből következő
életszentség megvalósítása felé fordult.
Ebben a törekvésében egy életét mind-
végig befolyásoló elv irányította, a fej-
lődésé. Ezt ő így fogalmazta meg: „A
növekedés az élet egyetlen bizonyítéka”.

Tanulmányait az oxfordi Trinity Col-
lege-ben folytatta. Ragyogó képességeit
jelzi, hogy már 21 éves korában az
Oriental College „fellow”-jává, azaz a ta-
nári testület tagjává választják. Ekkor
érik meg benne a döntés, hogy az ang-
likán egyház papjává szentelteti magát.
27 éves, amikor kinevezik az oxfordi
egyetemi templom lelkészévé. Prédiká-
cióival és konferencia beszédeivel nagy
befolyást gyakorol hallgatóságára, ame-
lyet igyekszik nemcsak a keresztény hit
alapjainak mélyebb megértésébe beve-
zetni, hanem a következetes keresztény
élet felé irányítani. Az ókori keresztény
irodalommal való foglalkozása nyomán
felébredt benne az anglikán egyház
megújulása szükségességének gondolata.
Ezt a célt szolgálta az ő közreműködé-
sével létrejött „Oxford mozgalom”. A
katolicizmus és a protestantizmus tanul-
mányozása nyomán az anglikán egyhá-
zat kezdetben mint a kettő közti közép-
utat tekintette, de hamar felismerte,
hogy a teljes krisztusi kinyilatkoztatás:
a katolikus egyházban található meg.
Három évi belső küzdelem után kérte
felvételt a katolikus egyházba. El kel-
lett viselnie, hogy anglikán körökben
árulónak bélyegezték, eddigi barátai
megszakították vele a kapcsolatot és,

NEWMAN IMÁJA

Hiszem, Üdvözítőm, hogy Te tudod
azt, mi a legjobb a számomra. Hi-
szem, hogy jobban szeretsz, mint én
szeretem magamat; hogy mindentu-
dó vagy gondviselésben és minden-
ható védelmedben. Tudatlan vagyok
felőle, miként Péter, hogy mi törté-
nik velem a következő időkben. De
megnyugszom egészen tudatlanságom-
ban és teljes szívemből köszönöm Ne-
ked, hogy felmenttéll az önmagam-
ról való gondoskodástól és a helyett,
hogy ily súlyos felelősséggel terhel-
nél, azt kívánod, hogy teljesen kez-
edbe adjam magam. Nem kérhetek sem-
mi jobbat Tőled, mint azt: viseld Te
a gondomat, ne én. Amen.

Feltörés Keleten — kihívás az Egyház számára

A „KIRCHE IN NOT” — SZÜKSÉGET SZENVEDŐ EGYHÁZ KONGRESSZUSA

A címmel választott kongresszusi motó jelzi a Königssteinben 21 ország mintegy 400 résztvevőjének jelenlétében — és most első ízben a Német Püspöki Kar védnöksége alatt — megtartott találkozó témáját. Ismeretes, hogy ezt a nagy nemzetközi katolikus segítségnyújtást a magyarok nagy barátja, P. Werenfried van Straaten alapította és 1950 óta évről-évre megrendezi kongresszusát. Ezek a kongresszusok — ahogyan megnyitó beszédében Hengsbach bíboros, Essen püspöke is fejtegette — újra és újra felhívták a figyelmet a kommunista diktatúra alatt szenvedő üldözött egyházak sorsára. Ébren tartották a reményt Európa keleti részének keresztényeiben s így jelentősen hozzájárultak azokhoz a változásokhoz, amelyeknek az elmúlt esztendőben tanúi lehettünk.

A kongresszus bevezető előadását Dr. Konrad Feiereich Erfurt-i filozófus professzor tartotta „Feltörés honnan? — Feltörés hová?” címmel, utalással a kongresszus alaptémájára. Honnan indul a marxizmus 40 éves szellemi diktatúrájából kikerült ember? Az előadó előbb arra világított rá, hogyan rombol-

ta szét a marxista emberkép a keresztény felfogást az emberről, aztán az állami ateizmus hatását vizsgálta a társadalom egyes rétegeire. Ma a nem hívő tömegek e kettős befolyás következtében egy szellemi-lelki űrben, vákuumban élnek. A keresztény egyházak feladata most az ateista környezetben a keresztény emberképről való modern tanúságtételben áll, különösképpen az emberi méltóság és az élet értékeinek hangsúlyozása, a szegények, betegek és öregek iránti áldozatos szeretet megvalósítása, és az élet nagy kérdéseinek a természetfeletti renddel való összekapcsolása által.

A második napot a lengyel és a litván egyház helyzetének ismertetésére szentelték, majd páter Korzenszky Richárd, a pannonhalmi bencés főapátság perjele, a magyar katolikus egyház problémáit analizálta a politikai változásokat követően. Miután történelmi áttekintést adott az elmúlt 40 év egyes fázisairól és azok hatásáról a magyar egyházra és társadalomra, rámutatott, hogy az újabb fejlődés a magyar egyházat készületlenül érte. Nemcsak az anyagi eszközök és épületek hiánya akadályozza az újrakezdést, hanem a képzett egyházi és világi személyzet is, valamint egyfajta lelki bénultság, amelyből az egyház még nem tért magához. Ezért az egyháznak önkritikusan kell neki látnia a rá váró feladatoknak, hogy kivehesse részét a magyar társadalom megújulásában.

Nagy érdeklődés kísérte dr. Vencser László, a gyulafehérvári szeminárium tanárának előadását a romániai katolikus egyház helyzetéről, Ceausescu bukása után. Statisztikai adatokkal alátámasztva világította meg Románia komplikált nemzetiségi és vallási összetételét, majd ismertette ebben az összefüggésben a katolikus egyház helyzetét. A diktátor bukása után lehetővé vált az összes erdélyi egyházmegyéék élére püspökök kinevezése és a diplomáciai kapcsolatok újrateremtése a Vatikánnal. A román görögkatolikus egyház, melyet 1948-ban betiltottak, a napvilágra léphetett a katakombákból. Mindkét egyház azonban még sok nehézséggel küzd: a görögkatolikusok eddig még csak néhány templomot kaptak vissza, a római katolikusoktól elvett épületek sem kerültek még vissza — ígérek ellenére — egyházi tulajdonba. A román-magyar együttélésről szólva, amely a február óta mesterségesen szított feszültségek következtében egyre nehezebbé vált, az előadó kiemelte az egyház erőfeszítéseit a megbékélés érdekében. Minden kereszténynek kötelessége — hangsúlyozta az előadó — hogy az evangélium szellemében fáradozzék a nemzetiségek közti megértés és a kölcsönös jóviszony kiépítésén, tiszteletben tartva azok nyelvi és kulturális örökségét.

A kongresszus befejező napján az NDK egyházának helyzetét elemezte két előadó.

Az előadásokból és hozzászólásokból az a felismerés kristályosodik ki, hogy az egyház — az újra elnyert szabadság ellenére — mindenütt szinte emberfeletti nehézségekkel áll szemben: a 40 éves elnyomás — Lengyelország kivételével — a papok és szerzetesek, valamint a képzett és aktív világiak számára nem egyszer katasztrófális csökkenéshez, az intézmények és épületek, valamint az anyagi eszközök hiányához vezetett. De ez is része annak a kihívás-

A Szent László Társulat

Az 1945 óta fokozatosan sorvasztott, majd 1950-ben feloszlott Szent László Társulatnak a nevét is kevesen ismerik ma már. Célja soha sem volt időszerűbb, mint napjainkban: „hogy a Magyarország területén kívül élő bármely szertartású katolikus magyaroknak lelki gondozását biztosítsa, őket vallásos életükben, anyanyelvük megtartásában istápolja, katolikus magyar papok kiküldésével, könyvekkel, folyóiratokkal, vallásos és szociális intézmények megszervezésével őket a katolicizmusnak és a magyarságnak megtartsa”.

Ezeket a mondatokat 1861-ben, a Bach-korszak idején fogalmazták. A magyarság veszélyeztetettségének tudata nem bénította, hanem cselekvésre ösztönözte a magyar katolikus papságot. Az alakuló ülésen részt vevő főpapok közül vezető szerepet vállalt Lonovics

a rendszeres társulati élet. Csatlakoztak a papnevelő intézetek növendékei és az egyházi középiskolák diákjai. Az egri ciszterci gimnáziumban pl. 237 tagja volt 1862-ben a Társulatnak.

A Szent László Társulat felhívta az ország határain belül élő magyarok figyelmét a sanyarú, védtelen magyar százazrekre. Rómában próbálták elérni: hogy a moldvai magyarság valódi életében az anyanyelvét használhassa, vallásukhoz való hűségük ne járjon anyanyelvük elvesztésével. A magyar püspöki kar arra törekedett, hogy „a moldva-oláhországi magyarok belekapcsolódjanak a nemzet vérkeringésébe, illetve az erdélyi püspökhelyettes fennhatósága alá kerüljenek.”

Végre IX. Pius pápa 1869-ben „kötelezte a romániai két vikáriátust: a bukarestit és a jasi-it, hogy a lelkipásztori munkában alkalmazzák azokat a magyar misszionáriusokat, akiket a Szent László Társulat a Moldvába, illetve Oláhországba szakadt magyarok számára tanított és kiküld.”

A Szent László Társulat komoly erőfeszítéseket tett a szórvány magyarság iskolahálózatának kiépítésére. Nagy körültekintéssel igyekeztek megfelelő számú s jól képzett tanítóról gondoskodni. A nyelvi és szellemi segítségnek legősibb módja volt a magyaroknak jó könyvekkel való ellátása. A csángó magyarok „felfedezése” igazában a Szent László Társulathoz kötődik. Legnagyobb erőfeszítéseit Moldvában tette — sajnos kevés eredménnyel. 1883-ban Klézset és Bogdányfalvát kivéve egy magyar közegben sem volt magyarul tudó pap, másrészt pedig magyar nyelvű iskolák hiányában a csángó-magyar gyermekeket szüleik kénytelenek voltak a román szellemű községi iskolába beírni.

*

Az Amerikába kivándorlók számára rohamos emelkedése megosztotta a Szent László Társulat figyelmét. Vállalta a kivándorlók lelki gondozását — az európai kikötőkből való elindulástól az egyházközségek megalapításáig. A jelentékeny anyagi támogatás mellett döntő fontosságú lett papok, szerzetesek, és apácák kiküldése az anyanyelven történő lelkipásztorkodás és a magyar azonosságtudat megőrzése érdekében.

1920—1939 között a Szent László Társulat számos kísérletet tett továbbra is a romániai szórvány magyarság lelki- és szellemi támogatására. A többi „utódállamokba” került katolikus magyarok is súlyos gondokkal küszködtek. Papokat és tanítókat küldött a Társulat Dél-Amerikába és Európa magyar egyházközségei számára, könyvekkel és anyagiakkal is támogatta őket identitásuk megőrzésében.

A Szent László Társulat 1861-es alapításakor megfogalmazott célkitűzése 1990 tavaszán is időszerű. Sok millió magyar katolikus őseinek földjén és szerte a nagyvilágban veszélyeztetettségben él.

A magyar katolikus egyházi vezetők 129 évvel ezelőtt a magyar főpapság nemzetszolgálatának legszebb hagyományait követve alapították meg a Társulatot. Bizonyos tekintetben korukat megelőzve a célkitűzést a világi katolikusok közreműködésével látták megvalósíthatónak.

Napjainkban semmi akadályja annak, hogy negyvenéves kényszerű megszakítás után a Szent László Társulat újrakezdje történelmi jelentőségű munkásságát. **Hölvényi György (Új Ember)**

OKTÓBER 8:

PATRONA HUNGARIAE

Prokop Péter festménye

Szűz Máriát István király országfelajánlása óta hazánk Patrónájának tiszteljük és Nagyboldogasszony napján ünnepeljük. Minthogy ez a nap, augusztus 15-e, a világegyházban Mária mennybevitelének az ünnepe, ezért XIII. Leó pápa 1896-ban, Magyarország fennállásának ezredik évfordulóján, Vasary Kólos hercegprímás kérésére a Magyarok Nagyasszonya tiszteletének október 8-ára, külön ünnepet engedélyezett. Mi magyarok azonban sokévszázados történelmi hagyományunkat fenntartva, a Magyarok Nagyasszonya, azaz Nagyboldogasszony főünnepét továbbra is augusztus 15-én tartjuk.

József érsek és Danielik János címzetes püspök.

Majdnem minden püspök és szerzetesrendi előjáró felajánlotta cselekvő közreműködését. Ugyanakkor tudatában voltak, hogy magatartásuk, szándékaik az államhatalomban bizalmatlanságot váltanak ki. Lelkiismeretük számára hallgattak, vállalták a történelmi időkben büntetlenül el nem kerülhető kockázatot.

A főpapság egyöntetű lépése páratlan visszhangra talált. Egy esztendő múlva a Szent László Társulatnak 12 ezer tagja volt. Ugyanakkor 150 plébánián folyt

F. M.

KÖNYVESPOLC

EGY PAPI LÉLEK
AZ EMBERTELENSÉGBEN

Különös könyv került a kezembe néhány hete, mely a bécsi Magyar Egyháztudományi Intézet gondozásában tavaly látott napvilágot. Tulajdonképpen nem is könyv, nem kapható könyvesboltokban, tehát nem a nagyközönség számára íródott. A kiadó jelzése szerint „egyháztörténeti anyaggyűjtemény — csak kutatási célra használható kézirat”. Címe: „Beadványom”, szerzőként Mócsy Imre van feltüntetve. Ez minden, amiről tudomást szerez, aki a kötetet kezébe veszi, mert nincs hozzá sem előszó, sem másféle kísérő magyarázat. A kiadó tehát feltételezi, hogy az olvasó tisztában van vele, ki volt Mócsy Imre és milyen szerepet játszott a háború utáni évek egyházpolitikai küzdelmeiben. Azok számára, akik nem tudják, megpróbáljuk összefoglalni — követve a könyvben fellelhető adatokat — ennek a rendkívüli egyéniségnek az életét, akit nem sikerült sem a Rákosi, sem a Kádár rendszernek megsemmisíteni, eltiporni, összetörni, jóllehet ennek érdekében, eszközökben nem válogatva, mindent elkövettek.

Páter Mócsy Imre, jezsuita, az iratgyűjtemény utolsó, „Önéletrajzom” című dokumentuma értelmében 1907-ben, Kalocsán született. Teológiai tanulmányait Innsbruckban és Rómában végezte. A teológiai doktorátushoz megszerzte a filozófiát és a szentírásstudományt. Előbb Szegeden, majd 1944-től 1947-ig a római Gergely egyetemen, utána ismét Szegeden volt a bibliai tudományok tanára. Kálváriája 1948-ban, a Rákosi rezsim egyházellenes kampánya kellős közepén kezdődött, amikor a kormány tudtával és beleegyezésével, az akkori egri érsek, Czapik Gyula szóvivőjeként hivatalos útlevelel Rómába küldték, hogy a magyar egyházi helyzetről tájékoztassa a Szentszékét és a magyar püspökök számára útmutatást kérjen. Amikor 1949 januárjában hazatért — ebben az időben folyt a Mindszenty per — letartóztatták és Kistarcsára internálták. Bűnvádi eljárást azon-

L A P S Z É L R E

Az iskolai hitoktatás körüli, egyes pártok részéről mesterségesen elmérgesített vita megcsendesedése után, most az abortusz-szabályozás problematikája váltott ki odahaza parázs hírlapi csatározásokat. Az abortusz-pártiak egyik legfőbb érve az, hogy a tiltott művi beavatkozás (ami természetesen mindenképp elítélendő) nagyobb veszélynek teszi ki az érintett nőt, mint a legális terhességmegszakítás. Ez persze igaz. De hogy a megengedett, legális abortuszok sem veszélytelenek, — erről egy, a vitában résztvevő cikkíró, dr. Jobbágyi Gábor közöl elgondolkodtató adalékot. „Orvosok szerint — írja — a 35 éves magyar 'nyers mérleg': 3000 közvetett vagy közvetlen haláleset, 250 ezer meddőség, sok tízezer fejlődési rendellenességgel vagy koraszülöttként világra jött gyermek”. (Magyar Nemzet, 1990. szeptember 10.)

Másik „nagy” érve az abortuszvédőknek: a 3 vagy több gyermek vállalásának ma — úgy mond — nincsenek meg a szociális és anyagi feltételei (lakás, stb.). Erre reflektálva az említett cikkíró szerényen megjegyzi: „1920 és 1944 között 1 millió 200 ezerrel több gyermek született, mint 1956 és 1980 között”. Pedig — ezt már én teszem hozzá — az a Trianon utáni kor talán még súlyosabb helyzetben volt, mint az 56 utáni szocialista guyláskommunizmussal dicsekvő idők. Am érvelhetünk bárhogy, mitsem változtat a tényen, hogy a legális abortusz is, évenkénti százezres nagyságrendje folytán, beláthatatlan egészségügyi, morális és demográfiai pusztítást végez az etnikailag amúgyis veszélyzónában élő magyar népben.

— s i j ő —

ban csak 1953-ban indítottak ellene, akkor azonban 9 és fél évi börtönre ítélték igazgatás címén. Megjárta a Markó utcai, és a váci fogházat, valamint az Országos Börtönt. Miután 1954-ben amnesztiával szabadlábra helyezték, az elkövetkező 10 évben a legkülönbözőbb helyeken mint fizikai munkás dolgozott. Minden kísérlete tudományos, főiskolai vagy lelkipásztori munka felvételére az állami hatóságok ellenállása miatt megghiúsult. 1965-ben — 3 hónappal a Vatikánnal kötött megállapodás után — „összeesküvésben való részvétel” címén újra letartóztatták és 4 évre ítélték. Három év múlva szabadult. Még 2 évig hagyták dolgozni a MÁV-nál, majd nyugdíjazták.

Mindezt páter Mócsy részletesen leírja a könyvben, mely nem egyéb, mint egy Kádár Jánoshoz címzett, de felesleges tanácsára be nem nyújtott beadványtervezet, amelyben orvoslást kér. A dokumentum gyűjtemény éppen annak tárgyilagossággal, nevekkkel, eseményekkel, konkrét részletekkel teli előadása miatt szörnyűsége vádirat a bukott rendszer ellen, de ugyanakkor akaratlanul is szellemi fényképe egy töretlen, tiszta papi léleknek, akit üldözéssel szemben is mindig emberség és megbocsátó keresztényi szeretet vezetett. Páter Mócsy nem volt szent, de bizonyos szempontból több volt annál: ember volt, akinek embersége az embertelenség közepette bontakozott ki a maga teljességében. Kár, hogy a lámpással embert kereső görög bölcs, Diogenész nem találkozhatott vele.

Frank Miklós

ÁRPÁD NÉPE

A történelmi tudományok művelői közül az olvasó közönség széles rétegeiben László Gyula neve a legismertebb. A kiváló régész tudományos tekintélyét a honfoglaló magyar nép élete című, 1944-ben a Magyar Élet kiadónál megjelent nagysikerű műve alapozta meg. Ez a könyv fekszik most előttem hasonló kiadásban, hogy mint László Gyula ajánlja, új, nagy összefoglaló munkájával, az Árpád népe -vel együtt (immáron harmadszor) olvassam, tanulmányozzam.

Mint elődje, ez a Helikon Kiadótól megszokott fényes kiállítású kötet is „Árpád népe életének megidézését szolgálja”, mégpedig az elmúlt közel félszázad kutatási eredményeinek felhasználásával. Nem utolsó sorban a szerző saját eredményeiről van szó. Kutatási módszerét — ma interdiszciplinárisnak mondanánk — László Gyula „régészeti-néprajz”-nak nevezte el. Tanítványai, fiatal tudós nemzedékek, tőle tanulták meg, hogy „a múlt nem azonos azzal, ami megmaradt belőle”, nem szabad megelégedni a kiásott tárgyi emlékek számbavételével és rendszerezésével. Az adott kor szellemét kell feltárni, a régen volt emberek mindennapjainak életét bemutatni, „az egykori életet a lehetőségekhez képest újjáalkotni és beleágyazni a kor művelődésének képébe”.

Izgalmas olvasmány volt már László Gyula első könyve; ez a kötet a szemet gyönyörködtető képek segítségével élénk varázsolja a honfoglaló magyar nép magas szintű műveltségét, anyagi és szellemi kultúráját, készségét és képességét, hogy az évezredek örökségét nyugati mintákkal ötvözve szent királynak vezetésével megteremtse a keresztény magyar királyságot, az évezredek átvészelő nemzeti államot.

Tudásunkat a honfoglaló magyar népről és élettörténetéről új ismeretekkel gazdagítja ez a könyv, s a jövőt alakító történelmi tudatot és a helyes nemzeti önismeretet tolmácsolja.

Ugyancsak szívből ajánljuk olvasóinknak László Gyula Őseinkről című most megjelent tanulmánykötetét. A magyarok őstörténetét, az avar-onogurokkal kapcsolatos első magyar „honfoglalást”, a honfoglalás és berendezkedés idejének, valamint a magyar középkor vitatott kérdéseit tárgyalja a tőle megszokott tudományos és olvasmányos stílusban. Végezetül

A MINDSZENTY ALAPÍTVÁNY
VEZETŐSÉGÉNEK!

Újsághírekből ismert az a szándék, hogy Mindszenty bíboros földi maradványait hazaszállítják és az esztergomi Bazilikában helyezik örök nyugalomra. Ennek időpontjára vonatkozóan is csak újsághírek keringenek. Ez ügyvel kapcsolatban javaslatot szeretnénk élni a bécsi magyar lelkészség részéről és kérnénk a javaslatok pontjait ismertetni a hazaszállításra alakuló bizottsággal!

Javaslatunk:

1. A hazaszállítás napjára európa országából szervezzenek zárandoklatot a helyi magyar lelkészek. Legyen ünnepélyes „a búcsúztatása”. Ezt különböző szempontok erősítik:

a) Élete utolsó szakaszát itt töltötte nyugaton!

b) Temetésén a világ magyarsága volt jelen! Búcsúztatásán is legyen ott ez a magyarság.

c) Európa más országaiból számtalan zárandok kereste fel éveken át a sírját. Idegen plébániák is kaphatnának meghívást erre a zárandoklatra.

2. A Mindszenty múzeum még bizonyos ideig maradjon Máriacellben. Ezt a kegyhely nagy látogatottsága is indokolja.

3. Megmaradhatna a Szent László kápolna falán lévő márványtábla és ennek a felírása valahogy így hangozhatna. Ebben a kápolnában nyugodott Mindszenty József magyar bíboros holtteste temetésétől — a hazatéréséig — 1975. május 15 — 1991. május ??

4. Esztergomban a Mindszenty hercegprímás sírja ne a kriptában legyen elhelyezve, elzárt, nehezen megközelíthető, hanem valahol a bazilika padlószintje alatt. Követendő példa erre, Zágráb és Németújvár (Güssing). Amíg lenn a kriptában volt Batthyány-Strattmann László földi maradványa elhelyezve, addig szinte senki sem kereste fel a sírját. A fenti megoldást még annak árán is érdemes megvalósítani, ha, mint hírlík, már meg is kezdtek a kriptá átalakítási munkálatait. A jelenlegi tervezet „abszolút meggondolatlan és elvetendő!”

A hazaszállítás ünnepélyes keretben történhetne, bizottságok vagy prominens személyiségek kíséretében.

Kérjük a fenti említett javaslatokat átgondolni, más szempontokkal kiegészíteni és az ügy eredményes kivitele érdekében megvalósítani.

Wien, 1990. augusztus 22.

Tisztelettel
Hegyi GyörgyMIKLÓSHÁZY PÜSPÖK LÁTOGATÁSA
BÉCSBEN

Amikor augusztus 19-én, vasárnap, déli 12 órakor megkondult a Stephansdom tornyában a nagyharang, kezdetét vette a bécsi magyarság Szent István napi ünnepi nagymiséje, melyet ez alkalommal a Kanadából ideérkezett dr. Miklósházy Attila S. J. a külföldön élő magyarok új püspöke celebrált nagy papi segédlettel.

A szentmise után a bécsi Magyar Egyházközség a Német Lovagrend Singerstrasse-i házának hangulatos udvarán a püspök és a hívek tiszteletére kertj fogadást adott.

Miklósházy püspök meglátogatta a Wiener-Neustadtban, Grácban, Klagenfurtban és Salzburgban élő magyarokat is. Megfordult Máriacellben is, a magyarok ősi történelmi búcsújáró helyén, ahol a Bazilika Szent László kápolnájában Mindszenty bíboros hamvai nyugszanak.

Augusztus 24-én ünnepi gyűlés, majd azt követően a fogadás keretében Miklósházy püspök találkozott a bécsi magyar egyesületek képviselőivel és az egyházközség vezetőivel. Bevezetőül Csermőyné Kármán Olga Liszt 2. magyar rapszódiját adta elő zongorán, majd Hegyi György, az egyházközség vezető lelkésze üdvözölte a püspököt. Utána Toós Károly világi elnök tartott beszámolót. Az egyházközségi csoportok tevékenységéről azoknak vezetői számoltak be, így a Szent István Egyletről, Cserkészekről, Énekkarról, Családi-csopotról és a KMÉM-ről.

A bécsi magyar egyesületek beszámolóját dr. Deák Ernő, az egyesületek központi

halott barátairól és önmagáról ír, életének summájaként Vörösmartyt idézve: „Mint-ha nem ösöktől származnál, légy tetteid által őse családodnak, s a haza áldani fog.”

Jákli István

szervének főtájkára és a Bécsi Napló c. lap főszerkesztője nyitotta meg. Dr. Smuk András az Európa Club működéséről beszélt, Török Sándor a Kaláris népzene és a Sziget táncsoportról adott tájékoztatót.

Miklósházy püspök nagy érdeklődéssel hallgatta meg a beszámolókat és válaszbeszédében kiemelte, hogy nem minden nagy város magyarsága dicsekedhet ennyi öntevékeny aktivitással, mint a bécsiek. Megköszönte a szívélyes vendéglátást és biztosította hallgatóságát arról, hogy a maga részéről mindig meg fog tenni mindent annak érdekében, hogy a külföldön élő magyarok magyarok maradhassanak idegen környezetükben is.

Az ülés dr. Csermőy-Schneidert Ottó nagyhatalmú beszédével ért véget. Megköszönte a püspöknek, hogy eljött közéjük és hangszólította, milyen megnyugvás számukra, hogy a Szentatyá, püspöki kinevezése révén, olyan vezetőt adott a külföldi magyarságnak, aki nemcsak egyházi, de világi téren is hivatott arra, hogy összefogja honfitársainkat bizonyos szellemi egységben. A szétszéledt nyájnak most van pásztor, aki segíteni tud ott, ahol erre szükség van.

Cs - 6

TANÉVNYITÓ

A KASTLI MAGYAR GIMNÁZIUMBAN

Az 1990—91-es tanévnitót ökumenikus istentisztelettel kezdtük az öreg vár templomában. A misét Pintér atya és Jancsó tiszteletes úr celebrálta számos ministráns kíséretében. Ezután a refektoriumban gyűltek össze a diákok, szülők, tanárok és nevelők, akik ünnepélyesen köszöntötték egymást.

A hozzánk érkező szülők nyilatkozataiból egyértelműen kitűnik, hogy helyeslik a tavaly elindított nevelési és tanítási elveket, melyek alapján a keresztény európai illetant, és az egymás iránti kölcsönös tiszteletet és a fokozott szorgalmat kell elsősorban szem előtt tartani. Ebben az értelemben az idei tanévben is mindinkább igyekeznünk hozzájárulni ahhoz, hogy nyílt, rendszeres magyar ifjúságot neveljünk, és bocsássunk útnak szerte a világba. Számunkra a nevelési munka nemcsak az érettségi vizsgáig tart, célunk, hogy volt diákjaink utána is megállják helyüket az életben, rendelkezzenek olyan felkészültséggel, emberi tulajdonságokkal, melyek a dolgozók világában minőséget jelentenek.

Örülünk, hogy létszámunk ebben a tanévben 30 fővel megemelkedett. Köszönjük a bizalmat, és igyekeznünk eleget tenni mindazoknak a követelményeknek, amelyek minket, tanárokat és nevelőket érintenek, hogy a fenti célokat meg tudjuk valósítani.

Érezzük, hogy hivatalos szerveink nemcsak tanáccsal, hanem ember inkább tettel is honorálják munkánkat. Kérjük magyar honfitársainkat, hogy ők is nagyobb mértékben járuljanak hozzá iskolánk erkölcsi és anyagi támogatásához, hiszen egyre inkább valósággá válik az, amit ez év márciusában a bajor miniszterelnök, Streibl úr mondott az öt köszöntő magyar diákok és német politikusok előtt Ambergben: „Biztos vagyok abban, hogy a Magyar Gimnáziumra egy még szebb és jobb jövő vár.” Örizzük magyarságunk és európaiságunk eme több évtizedes kincsét, mely a világon mindig is egyedülálló volt, és megújult szerepében továbbra is páratlan maradjon.

Szalay András igazgató

TERÉZ ANYA 80 ÉVES

Kalkuttai Teréz anya augusztus 27-én betöltötte 80. életévét. A szegények és haldoklók pártfogója, a Felebaráti Szeretet Misszionáriusai nevű szerzetesrend alapítója sokak szemében már most élő szentnek számít. A felebaráti szeretet jézusi parancsát Teréz anya gyakorlati és hétköznapi tettekkel valósítja meg. Egyenes, becsületes magatartása még azokat a politikusokat is meggyőzte, akik kételkedve nézték szeretetművét. Amikor 1979-ben átvette a Béke-Nobeldíjat, köszönő beszéde végén felszólította a jelenlévőket, hogy imádkozzanak a meg nem született gyermekekért. Teréz anya misszionárius nővérei ma 80 országban vannak jelen: 80 ezer gyermeket, 50 ezer leprásbeteget és 34 ezer haldokló beteget gondoznak.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: A kereszttség szentségében részesült: György Dorothea Erzsébet, szeptember 8-án. Isten áldása kísérje életében!

Halálozás: Kovács Ádám, életének 69. évében, augusztus 30-án elhunyt. Temetése szeptember 10-én volt. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Linz: Házasságot kötöttek: Június 23-án eskettem a Magyar Otthon kápolnájában Nagy Ferenc és Szabó Judit jegyespárt. Lelekiismeretes előkészülettel járultak a házasság szentségéhez. Ugyanott és ugyanazon a napon részesült a szetkereszttségben Patricia, a leányuk.

Július 22-én eskettem a Neue Heimat-i templomban Szakács Artur Jánost és Ozváth Emešét. Erdélyből valók

Steyr: A szetkereszttségben részesült: Bittner Stephanie Brigitta, B. Zsolt és Horváth Csilla leánya, augusztus 4-én.

BELGIUM

A szetkereszttségben részesültek: Fehérvári Pierre, F. Lajos és Bosmans Martine fia, Sprimont-ban. — Székely Borbála Dorien, Sz. László és Tein Valéria leánya, Maasmechelben. — Labatut Damien és Labatut Audray, L. Michel és Vandeveldte Brigitte iker gyermekei, Luxemburg-ban. — Fuchs Sacha, Fean Pierre és Maes Linda leánya, Luxemburg-ban. — Gyimesi Dóra, Gy. László és Illy Theodora leánya, Zonhoven-ban.

Szentségi házasságot kötöttek: Szabó Teréz és Fyon Michel, Naissonvaux-ban. — Stefkó Sylvie és Damieau Alain, Biersetben. — Lore Philippe és Delvaux Sabine, St. Nicolas Lg. — Kiss Jean Pierre és Putz Hajnalka, Szentpéterfán. — Szammer Marika és Desonnay Freddy, Hermée-ben.

Halottink: Simon István, élt 66 évet, Liège-ben (Sans Logis). — Beda Olga, örökimádó nővér, élt 74 évet, Brüsszelben. — Király Sándor, élt 80 évet, Genkben (idősek otthona). — Lakli Pál, élt 54 évet (bal eset áldozata). — Kajtár Dezsőné sz. Bence Katalin, élt 47 évet, Prayon-ban. — Potoczky Lászlóné sz. Wojcik Christine, élt 62 évet, Ans-ban. — Mercedes nővér, Szloboda Katalin, élt 92 évet, Heerlen-ben (záróoktásunk). — Király József, élt 77 évet, Nivelles-ben. — Almássy Miklós, élt 67 évet, Rixensart-ban. — Ikládi Károly, élt 55 évet, Seraing-ban. — Erdei Lajos, élt 66 évet, Liège-ben. — Tápay Imréné sz. Du-

rante Margit, élt 82 évet, Liège-ben. — Bencsics Tivadarné sz. Kiss Mária, élt 61 évet, Huy-ban. — Varzák Ödön, élt 70 évet, Kessenich-ben. — Kurucz Sándorné sz. Oláh Teréz, élt 76 évet, Herstal-ban. — Csiki Lajos, élt 82 évet, Seraing-ban. — Viktory Istvánné sz. Gibusz Ilona, élt 68 évet, Charleroi-ban. — Az Úr aki hívta őket, fogadja be őket az örök boldogságba.

NÉMETORSZÁG

Köln: Halottink: Fájdalommal vettük a hírt, hogy Kúthy Sándorné volt bonni lakosu hívünk röviddel hazaköltözése után, július 20-án hosszú szenvedés után Keszthelyen elhunyt, ott is temették. — Adj, Uram, örök nyugalmat neki és az örök világosság fényeskedjék neki!

München: A kereszttség szentségében részesültek: Nádor Nicolett, N. Zoltán és Nagy Magdolna leánya, június 24-én. — Szigeti Imre András, Sz. Imre és Widmann Caroline fia, július 6-án. — Varga Vivien Anette, V. Károly és Bacskai Katalin leánya, július 15-én.

A bérmlás szentségében részesültek július 24-én a Damenstift templomban: Jenitsek Hedwig; Goia Silvia Mária; Kudelich Lilla; Kehler Krisztina; Farkas Zoltán; Piffkó Thomas; Pös Zsuzsanna; Nyári Gusztáv.

Halálozás: Halottink: Hosszú és súlyos betegség után, szeptember 10-én, Münchenben elhunyt Marcell Tibor, esztergomi tiszteletbeli kanonok. 1954 és 1959 között mint kiegészítő lelkész dolgozott a müncheni katolikus misszió. — Nyugodjék békében!

Halálozás: Kádár Lajos és Kamélia ötéves fiát (4814 Neukirchen, Reindmühl 82) autó ütkötte el és utolsó napjait öntudatlan állapotban töltötte. Kund, a kis erdélyi fiúcska fájdalom nélkül költözött át az örökkevalóságba. Temetése július 13-án volt a gmundeni temetőben. — Happ Rozália bejelentését július 17-én végeztem. — Csallóközy Károly, ny. hajóskapitány (Auf der Wies 24) 68 éves korában elhunyt. — Horváth János honfitársunk (Neubauzeile 75), 63 éves korában elhunyt. — Öszinte együttérzésünket fejezzük ki a magyarsághoz és az egyházzal mindig hűséges Bartha Péter testvérünknek (4061 Pasching, Langholzfeld, Guttenbrunnstr. 12), hitvese Róza elhunytá alkalmából. Msgr. dr. Balogh Vince, Nationaldirektor temette július 25-én.

adott kifejezést amiatt, hogy a kormány az ellenzéki lapokkal szemben cenzúra-szerű intézkedéseket fogantatott. A hivatalokban, az egyházi ügyekkel foglalkozó minisztériumtól kezdve lefelé, még mindenütt a Ceausescu-rezsim funkcionáriusai ülnek. A püspök nézete szerint azonban mégsem kell a Ceausescu-kor újraéledésétől félni. Az egyházi élet terén mutatkozó nagyobb szabadságról szólva viszont sajnálattal említette, hogy az egyházi ügyekben illetékes minisztérium, amely megbeszélésre hívta a romániai egyházi vezetőket, csak a magyarlakta vidékek katolikus püspökeit nem hívta meg. Emiatt Tőkés László, nagyváradi református püspök bejelentette tiltakozását. Súlyos gondjai közül a főpásztor említette a még mindig nem szűnő kivándorlási hullámot, amely különösen az értelmiségi réteget tizedeli meg. (Kathpress)

*

A Kaliforniában élő Szörényi Évát, a Magyar Nemzeti Színház volt művésznőjét, a magyarság szolgálatában szellemi és anyagi téren vállalt áldozatos munkásságáért a Máltai Lovagrend „Dámá“-vá avatta.

MENNYIRE KATOLIKUSOK A LENGYELEK?

A címben feltett kérdésre keresett választ bécsi előadásában Aloyzy Marcel varsói morálteológus. Szerinte a lengyel társadalom évtizedeken keresztül erősödő laicista befolyás alatt állt, melynek következtében az egyház és a vallásos élet fokozatosan háttérbe szorult. Ez a folyamat a hetvenes évek végén megszakadt és vallási fellendülésbe csapott át. Ennek értékelése és értelmezése magában Lengyelországban sem egységes. Kétségtelen — mondotta a professzor —, hogy a lengyel katolicizmus jelentős tényező ugyan a nemzet életében, de a hétköznapi síkján, az emberek konkrét élethelyzeteiben kevésbé kitapintható. Nem szabad tehát arra gondolni, hogy a lengyel társadalmat a keresztény értékek szövik át. Az egyéni vallásosság nem mélyült el, nem tapasztalni metafizikai vagy misztikus gazdagodás. A hitgazságokat és erkölcsi normákat csak megválogatva fogadják el a lengyel katolikusok. Egyénileg döntenek afelől: miben illetékes az egyház és miben nem.

Statistikai felmérések szerint a lengyeleknek csaknem 90%-a vallásosnak mondja magát. Közülük — a hetvenes években — 60% járt rendszeresen templomba, az arány azóta is növekedett, ma a 70%-ot is elérheti.

De távolról sem ennyire biztató a kép, ha egy kissé mélyebbre ásunk. Sok lengyel hívő katolikusnak vallja magát, de csak azokkal a hittartalmakkal azonosul, melyek nem érintik közvetlenül és elutasítja az olyan követelményeket, melyeknek teljesítése erőfeszítésbe kerül. Ez mindegyikre a szexualitásra vonatkozik, de érvényes az erkölcsi normák más területére is. Főleg a fiatalok távolodnak el egyre jobban ezen a téren az egyház tanításától. A válást a katolikusok csupán 6,5%-a utasítja el radikálisan, további 14,7%-a mérsekelten. A hitgazságok közül az értelmiségiek körében sokan vonják kétségbe pl. a feltámadást, az ördög létét. Szóval a vallási fellendülés a jelek szerint nem párosult a hit elmélyülésével. Csak a jövőben fog kiderülni, hogy a lengyelországi vallási újjászületés tartós gyümölcsöt hozott-e, vagy csupán „kőzjáték“ marad a lengyel egyház életében. (Kathpress)

KATOLIKUSOK JAPÁNBAN

Japán 122 millió lakosának csak kis része katolikus, számuk mindössze 442 ezer. Ennek ellenére jelenlétük a japán társadalmi és kulturális életben igen számottevő. A hívek lelki gondozásáról 30 püspök, 600 világi pap, 1300 szerzetespap, több mint 7 ezer szerzetesnővér és csaknem 2 ezer katekétá gondoskodik. A katolikusok mintegy 30 kórházat, 100 idős- és rokkant-otthon vezetnek. Jelenlétük azonban az oktatás terén a legfontosabb: a japán helyi egyház óvodáját 100 ezer gyermek látogatja, 60 elemi iskolájába 23 ezer tanuló jár, 200 középiskolájában 90 ezer diák tanul, míg felnőttoktatási intézményeiben, illetve egyetemeken kb. 30 ezer hallgató folytat tanulmányokat. (M. K.)

=====

A „GYERMEKEKNEK” rovatunk rajtunk kívülről okok miatt maradt el. Olvasóink szíves megértését kérjük. (Szerk.)

=====

EGY MONDATBAN

● A pécsi Dóm-múzeum Alapítvány ülésén Mayer Mihály pécsi püspök bejelentette, hogy a székesegyházat bazilika rangjára emelik.

● Szlovákiában: Pozsonyban egy katolikus elemi iskola, Nagyszombatban, Trencsénben és Nyitrán pedig katolikus középiskola kezdte meg működését — jelentette az osztrák KATPRESS hírügynökség.

● A Magyar Nemzeti Bank a jövő évi papálatogatás emlékére 5000 Ft. névértékű arany- és 500 Ft. névértékű ezüstpénzt fog kibocsátani.

● Budapest egyik leglátogatottabb temploma, a Ferenciek-terén lévő templom, ismét a ferences rendtartomány gondozásába került.

● Az ukrán görögkatolikusok hamarosan visszakapják a Lyovi (Lemberg) Szent György székesegyházat a hozzá tartozó épületekkel együtt.

● Ukrajnában a helyhatósági választásokon eddig öt keresztény jelölt került be a helyi szovjetbe, mind az öten korábban politikai okokból börtönbüntetést szenvedtek.

Apróhírdetések

Székely ruha eladó: piros-fekete rakott szoknya, mellény, alszoknya, kötény, varrottas ing. 190.— DM. „Csikszereda” jelíggere a kiadóba.

Érettségizett, mechanikai műszerész, magyar férfi munkát vállalna külföldön, akár szakmáján kívül is. Cím: Izsák Péter, Irinyi utca 47. III. 15., H-6000 Kecskemét.

Balatonszentgyörgytől 15—20 km-re hegyi telek, 7 éves 11 sor szőlőlugas, kb. 2200 l. új hordókkal, motoros permeterző; kapálógép, szoba, konyha, pince eladó. „Hazarterők” jelíggere a kiadóba.

Párizsiak és környékbeliek figyelem! Szalámik, röviditalok, nótás kazetták és egyéb magyar áruk megrendelhetők telefonon a 60-60-50-29-es számon.

2 szobás összkomfortos, kertés, berendezett lakás (Budapest XIV. ker.) évekre kiadó. ☎ 1-60-60-50-29, Blümel (Franciaország.)

Magyarország legszebb helyein: a Balaton északi oldalán és a Bakony erdeiben minden igényt kielégítő kastélyok, nyaralók, lovas szálloda eladók. Sok lehetőség! Érdeklődni: Immobilién Frau dr. Benda, H-8261 Badacsony, Kossuth u. 29. Telefon: 0036 87 31 166.

JÁTÉK! Izgalmas, szórakoztató! Új magyarországi játék! Göttingeni játékvásáron megjelent németül is! Izgalmas Aukció-val megismerni játékosan a magyar festészet remekait! 9—99 éveseknek! Ára: 27.50 DM (incl. portó) csekkkel vagy utánvétellel. Megrendelhető: I. Münnich, Gersteinstr. 2, 5800 Hagen. ☎ (023 37) 21 19. Üzletben nem kapható!

Die Deutsch-Ungarische Gesellschaft veranstaltet am Samstag, den 17. November 1990, 19 Uhr einen großen Konzertabend unter dem Motto „Jugend musiziert“ im Großen Konzertsaal der Hochschule für Musik, Arcisstraße 12, München 2.

Mitwirkende: Internationale Preisträger aus der Bundesrepublik Deutschland und der Republik Ungarn. Concert-Band der Musikschule Vaterstetten (50 Jugendliche) unter der Leitung von Bálint Csillik.

Unkostenbeitrag: DM 15.—. Schüler und Studenten an der Abendkasse DM 10.—.

Vorverkauf ab 15. Oktober 1990, Aml. Bayerisches Reisebüro (abr), Neuhauserstr. 9 — gegenüber der Michaelskirche.

A Humboldt Taschenbuchverlag ajánlja Gisela Schinzel tollából a hímezés elsajátítását. Sticken címen jelent meg a kötet 612-es számmal. Azóta, hogy az egyiptomiak 1400 évvel Kr.e. feltalálták a hímezést, él ez a művészet. Szakmai bevezető után a kötet bemutatja a hímezés fajtáit és a különböző technikákat. Ára 14.80 DM.

Meine kranke Katze a címe a 611-es sz. zsebkönyvnek, Stepfen Schneck és Nigel Norris tollából. Elsősegély, betegségek, valamint gyógymódok és így tovább követik egymást. Hasznos tanácsadó cicabarátok számára.

Hírek - események

Közzétették a szeptember 30-tól október 28-ig tartó püspöki szinódus papképzésről szóló munkatervét, az „Instrumentum Laboris“-t. A dokumentum négy nagy fejezetben foglalkozik az egyház egyik legfőbb gondjával, a papi hivatással és lelkipásztor-képzéssel összefüggő, rendkívül sokfelé ágazó problémákkal. Az Instrumentum Laboris mintegy vezérfonalat nyújt a szinódusra összegyűlő püspökök kezébe.

*

Tőkés László nagyváradi református püspököt „Egy élet a békéért” elnevezésű díjjal tüntette ki az olaszországi „La Pira” béke-egyetem és két keresztény szervezet. A római repülőtéren adott nyilatkozatában Tőkés László arra is utalt: reméli, hogy jövőre magyarországi útja során, több tízezer honfitársával együtt, találkozhat a pápával.

*

Egyik legutóbbi beszédében II. János Pál pápa hangsúlyozta, hogy a római katolikus egyház nem fog lemondani a papi nőtlenségről. A Krisztus-követés még a családalapításról való lemondást is megköveteli. A cölibátus az ember természetes erejét felülmúló eszmény s ezért feltételezi Isten különleges kegyelmét. De az egyházat ezen az úton vezető Úr nem szűnik meg kegyelmét ajándékozni mindazoknak, akiket a szolgálati papságra hív — mondotta a Szentatyá.

*

A Holland Püspöki Kar elnöke, Adrianus Simonis szerint a papi nőtlenség mellett több érv szól, mint ellene. Újságírók előtt kifejtette, hogy a papi hivatások számának csökkenése elsősorban a szekularizáció és a hit fogyatkozásának a következménye.

Az Egyesült Államok püspöki kara segélyakciót szervez a szabadságukat visszanyert kelet-európai egyházak megsegítésére, eleget téve a Szentatyá ilyenértelmű felhívásának. Ennek keretében a közelmúltban egy háromtagú püspöki bizottság járt Magyarországon Roger Mahoney, Los Angeles-i érsek vezetésével. Az amerikai főpásztoroknak alkalomuk volt találkozni a magyar püspökökkel, akik részletes helyzetképet adtak a magyar katolikus egyház jelen helyzetéről és jövő problémáiról.

*

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium egyházi főosztályának helyettes vezetője nyilatkozott bizonyos egyházi ünnepek munkaszüneti nappá nyilvánítása kérdésében. A reformátusok és evangélikusok munkaszüneti napnak nagypénteket, pünkösdbétfőt és a Reformáció emléknapiját kérték. „Érdekes módon a római katolikus egyház mindössze egy ünnep felvételét kérte, augusztus 15-ét, Nagyboldogasszony napját”. (M.K.)

*

Az orosz ortodox egyház Szent Szinódusa az elhunyt Pimen pátriárka utódjául a 61 éves Alexejt, Leningrád és Novgorod metropolitáját választotta meg. Alexej Tallinban, Észtországban született, részt vett a készülő új szovjet választási törvény előkészítő munkálataiban is. II. János Pál pápa táviratban fejezte ki jókívánatait az orosz ortodox egyház új fejének.

*

A Bécsben megjelenő „Furche” című katolikus hetilap interjút közöl Bálint Lajos gyulafehérvári püspökkel, amelyben szó esett a romániai fejleményekről is. Az erdélyi főpásztor aggodalmának

SZENTFÜLDI ZARÁNDOKLAT, 1990.
november 5—13-ig Frs 6200.— (Repülőút
oda vissza, ***-os hotel, teljes ellátással,
autóbuszkörutak, magyar nyelvű vezetés
Krisztus szülőhelyén, Erdéklődés: Ft. Molnár
Ottó, kaplán, Mission Catholique Hongr.
42 Rue Albert Thomas, F-75010 Paris. Tel.:
42 08 61 70.

„T E T E N Y” Ungarische Spezialitäten
— Inh.: O. Bayer —

Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2
Telefon: (0 89) 1 29 63 93 és 4 30 44 98
NYITVATARTÁSI IDŐ:
szombatonként és pénteken 8.30—18.00 óráig,
szombaton 9.00—13.00 óráig.

Somlói juhark	8.90
Balaton olaszrizling	1 liter 5.70
Balaton kékfrankos	1 liter 5.70
Debrői hárslevelű	6.80
Badacsonyi kékenyeli	7.20
Badacsonyi szürkebarát	7.30
Soproni kékfrankos	6.80
Villányi burgundi	7.30
Csopaki rizling	6.80
Zóldszele	7.30
Tokaji aszú 4 puttonos	16.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji szamorodni	12.50
Vilmos körtepalinka	24.50
Kecskeméti barackpalinka	27.—
Cserezynepalinka	24.50
Kosher szilvopalinka	32.—
Beverage Bitters (Unicum)	0.5 liter 16.—
Pick szalámi	1 kg 27.—
Csaba	1 kg 25.—
Gyulai	1 kg 23.—
Házi kolbász	1 kg 19.—
Disznósajt	1 kg 12.50
Véres májas hurka	1 kg 12.50
Tarhonya, kockatészta	1/2 kg 3.80
Paprika káposztával	0.7 liter 4.90
Paprika káposztával	2 liter 10.50
Desszert szaloncukor	1 kg 16.—

FÉLBEMARADT REFORMKOR

Miért akadt el az ország keresztény
humanista megújulása? 20 koronatanú
és közéleti szereplő 38 tanulmánya
az 1930-as években kibontakozó
széleskörű magyar társadalmi törek-
vésekről és mozgalmakról. A Katoli-
kus Szemle, Róma, kiadásában meg-
jelent vasok kötet ára 45.— DM +
portó. Megrendelhető az Életünk címén.

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK

NAGY VÁLASZTEKBAN.

olcsó áron raktárolni. Kérje árlistánkat.
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0 911) 35 79 21
Virchowstr. 45. D-8500 Nürnberg 10

RUPP LÁSZLÓ hites törvénytudó fordító,
vállal fordításokat magyarról németre és
németről magyarra. Goethestr. 32, 8000
München 2.

**A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STILU-
SÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL.**

ART

DÉMÉNAGEMENTS S. A.

Szállítási vállalat.

Szállítások belföldre és külföldre,
tengerentúlra — légiszállítással is —
költözködés, bútorraktározás,
külföldi szállítmányoknál a vám
elintézése.

Magyarországra is szállítunk!

Az összes keleti és nyugati államokba
oda - vissza szállítunk.

Magyarországi képviselőnk:

Trans COOP. Honvéd utca 28
H-7400 Kaposvár ☎ 0036 (82) 13 - 877.

Magyaroknak kedvezmény!

ART Déménagements S. A.

2 rte du Grand Lancy
CH - 1211 Genève 26

Telefon 0 22 / 43 36 32 (magyarul is!)

Privát cím: Keresztes László

58 rte de Vervier
CH - 1227 Carouge, GE

Telefon 0 22 / 42 98 36 este 7 óra után.

JOGOSÍTVÁNY! TANFOLYAM ÉS

VIZSGA MAGYARUL.

Gyors, alapos, eredményes! Oktató:
Farkas Béla. Cím: Fahrshule Sche-
chingen, Lindwurmstr. 60, 8000 Mün-
chen 2. ☎ 77 66 82, 15.00—19.00 óráig.

APRÓHIRDETÉSEK

Jól bevezetett, 30 éve fennálló magyar
élelmiszer nagykereskedés eladó. Érdeklő-
dni „CH-MKV” jellegre a kiadóba.

Magas, egyedülálló, 52 éves férfi, svájci
állampolgár keresi élete párját. Kimondot-
tan intelligens, csinos, karcsú termetű, kel-
lemes, vigkedélyű hölgy személyében 45
éves korig. Jellege: „Őszi találkozás”.

Dél-Németországban élő, 59 éves özvegy
férfi keresi hozzáillő, szolid és független
hölgy ismeretségét. „Magány” jellegre a
kiadóba.

Vígözvegy nő keres élettársat 60—68-ig,
aki a rák, vagy a hal, esetleg skorpion je-
gyében született és kocsival rendelkezik.
☎ (0 89) 83 69 63 (München).

49 éves özvegyasszony keresi korban hoz-
záillő, intelligens, komoly férfi ismeretsé-
gét házasság céljából. Kalandorok kímél-
jenek. Jellege: „Kölesönös szeretet”.

Budapesti 30 éves, 168 cm magas, csinos
titkárnő megismerkedne intelligens, jómeg-
jelenésű, vidám természetű férfival 42 éves
korig. Várom a fényképes levelét. „Talál-
kozás” jellegre a kiadóba.

Értékes magyar nyelvű könyvtár halál-
eset miatt eladó. Érdeklődni lehet: Anna
Hannesdottir, Strucksalle 42. I. DK-6270
Tönder (Dánia). ☎ 74 - 72 26 85.

Bőr- és allergologia klinika, igazgató
mellé titkárnőt keres. Előfeltételek: töké-
letes német, magyar és angol nyelvtudás,
nagyfokú önállóság, önálló döntési képes-
ség széles spektrumu hatáskörben. Érdeklő-
dni: Dr. Antal István, 3437 Bad Sooden-
Allendorf. ☎ (056 52) 30 41.

NSZK-ban élő, 59 éves, 150 cm magas,
házas nő megismerkedne korban hozzáillő
férfival. Jellege: „Hulló falevél”.

SYMPATHIE Partnervermittlung

első kölni házasságközvetítő és ismer-
kedési iroda, nemcsak az NSZK-ban
élő magyaroknak. Hölgyek és férfiak
örömmel és bátran 20—85 éves korig,
szeretettel és türelemmel, szívvel és
értelemmel rajtuk keresztül társat
keresnek. Forduljon bizalommal hoz-
zánk. Im Faldergarten 26, 5000 Köln 50
☎ 0049 (0) 22 36 63 877 munkanapon
19—21 óráig, vagy a rögzítőn.

HARGITA PANZIÓ

BÉCSBEN a Marihilferstr.-Andreassgasse
sarkán. Székely faragott bútor berende-
zéssel várja Önt egy családias hangulat.
Szobafoglalás telefonon: 0043 / 222 / 96 19 28
és 932 85 64. A-1070 Wien Andreassgasse 1/8.

ÉRTÉKES AJÁNDÉK!

Padányi Viktor:	
Történelmi tanulmányok	12.— \$
Májusi fagy	10.— \$
A nagy tragédia I-II.	
szintézis	22.— \$
dr. Szilvay Gyula: A magyar és	
testvérvépek őstörténete	12.50 \$
Ferdinandy Mihály: Ellenszegülők	
(Apám és 3 nemzedéke)	14.— \$
Fábián József: Budapest a Duna	
gyöngye	9.— \$
Baráthosy-Balogh Benedek:	
Sumérok-Szittyák-Östuranok	8.— \$
Füry Lajos: A bécsi színjáték	
történelmi regény trilogia	22.— \$
Szittyai Zoltán: Még ég a láng	
— korrajz	12.— \$
Nyíró József: Néma küzdelem	16.— \$
Megrendelhetők: DR. FABÓ LÁSZLÓ	
22 Hancock Str., San Francisco,	
CA 94114, USA.	

RÁTH MÁRTA, hites fordító és

tolmács, magyar-német és német-
magyar fordításokat vállal.
St.-Veit-Str. 6, 8000 München 80,
Telefon: (0 89) 4 36 23 50.

VIDEÓ! Végre megjelent magyarul is!

Hannibál; Az enyveskező (Adriano
Celentano) 55.— DM/kazetta. Mind-
kettő együtt 99.— DM + portó.
ÁDÁMFI-Video, Pf. 29, D-5100 Aachen
Telefon: (0241) 17 33 55.

Magyarországon a nemzetközi híró gyógy-
fürdő városában, Hajdúszoboszlón öt szo-
bás, összkomfortos, telefonos családi ház
garázzsal együtt 156 m², 500 m² telken el-
adó. Érdeklődni lehet az esti órákban. Te-
lefon: 36 52 61 741. Darabos János, H-4200
Hajdúszoboszló, Bartók B. út 41.

Szoba Londonban, olcsón reggelivel vagy
anélkül, úgyszintén két hálószobás nyara-
ló kiadó egész éven át az essexi tenger-
parton. „Anglia” jellegre a kiadóhivatalba.

Dr. med. Mayer Zoltán György német és
magyar jogi és gazdasági hites, angol, hol-
land, francia, olasz, román könyvfordító.
6600 Saarbrücken 3. Graf-Stauffenberg-
Str. 59. Telefon: (0681) 81 62 32

B É L Y E G G Y Ű J T Ő K !

Minden magyar bélyeget

hiányjegyzék alapján szállítunk!

— Kérje ajánlatunkat! —

Specialitások: Levelek - Ritkaságok.

- Zepelinrepülések - Tévyomatok.

- Különlegességek állandó vétele és

eladása.

Kérje díjtalan készletjegyzékünket.

TALAS & PARTNER AG

Rosenbergstr. 70, CH-9001 St. Gallen

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Mindszenty József: Hirdettem az Igét

(1944—1975). — 300 oldal, vászon-

kötésben \$ 10.— DM 20.—

Mindszenty Dokumentation: Ungarns

Kirche im Kampf (II). 335 oldal.

\$ 8.— DM 15.—

Közi Horváth József: Mindszenty bí-

boros, zsebkönyv. \$ 4.— DM 6.—

Az irodalom világa. Irodalomelméleti

alapelvetés, 100-nál több versillusz-

rációval, kb. 300 oldal, vászon kö-

tésben \$ 10.— DM 20.—

Szállításnál + portóköltés.

Megrendelhető:

az ÉLETÜNK kiadóhivatalánál

Oberföhringer Str. 40

D-8000 München 81 W. Germany

M. SZERDAY - Metropolitan Buchhandlung

KÖNYV ÉS HANGLEMEZ Sfr.

Dümmerth: Az Anjou-ház nyomában 23.—

A tatárjárás emlékeztető 39.—

Király Ilona: Árpád-házi Szt. Margit

és a sziget 46.—

Hofer T., Fél E.: A magyar nép mű-

vészete (Nagy album sok képpel) 145.—

Szolcsvay: Erdélyi utakon, I., II., III.

kötet. (Album sok színes képpel) 425.—

Magnusson: Ásóval a Biblia nyomában

(képekkel) 47.—

Huxley: Pont és ellenpont 21.—

Harsányi Zsolt: Magyar rapszódia 69.—

Cserei M.: Erdély története

(1661—1771) 99.—

Fügedi E.: Kolduló barátok, polgárok,

nemesek 27.—

Remarque: A diadalív árnyékában 37.—

W. Schellenberg emlékiratai 45.—

Roth J.: A Radetzky induló és

A kapucinus kriptá 20.—

Studinka L.: Egy marék vadászemlék 22.—

Ordas: Az aradi tizenhárom 25.—

Mitchell: Elfújta a szél, I.—II. köt. 80.—

és még sok ezer könyv és hangmez

kapható * Kérje katalógusainkat!

Antikvár és nyugati könyvek is kaphatók!

M. SZERDAY - Metropolitan Buchhandlung

Teichweg 16, CH-4142Münchenstein-Schw.

☎ 061/46 59 02 Külföldről: 0041/61 46 59 02

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK

FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél:

Joseph DANI, 3-7516 Hunterview Dr. NW.

Calgary, Alta. T2K 5E4, Canada.

A címre küldött csekken feltüntetendő:

„Életünk”. Kérjük szíveskedjenek a

fenti címre, ne Münchenbe, küldeni a csek-

ket. Itt egyenkénti beváltásánál a 30 DM-

ból 8.— DM-et levonnak a bankban. Elő-

fizetési díj egy évre 13.— US \$ + 10.—

US \$ portó. A lapot továbbra is München-

ből küldjük.

É L E T Ű N K

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

Oberföhringer Str. 40.

D-8000 München 81

Telefon: (0 89) 9 82 80 52

Felelős Kiadó:

a Magyar Katolikus Főlelkésziség

Főszerkesztő: P. Szőke János.

Felelős szerkesztő:

Fejős Ottó.

—

Kedaktion und Herausgeber:

die Ungarische Oberseelsorge.

Oberföhringer Str. 40

8000 München 81

Telefon: (0 89) 9 82 80 52

Chefredakteur: P. János Szőke.

Verantw. Redakteur:

Ottó Fejős.

Abonnement: DM 20.— pro Jahr und

nach Übersee mit Luftpost DM 30.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelké-

szek terjesztik, ők küldik szét és ná-

luk is kell előfizetni!

Tengerentúlra, vagy ahol nincs ma-

gyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi

az újságot.

Előfizetési ár egy évre DM 20.—

vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúlra légitórával DM 30.—

Lapzárta minden hónap 15-én

Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postgiraom München:

Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80

Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,

Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70

Kath. Ung. Seelsorge „Életünk”.

Ersehtent 11mal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerei GmbH.

Perchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenblatts: zu dieser Auflage liegt
zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei. —
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK

FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkon-
tónkra, hanem postacsekkontókra kérünk:
Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Son-
derkonto, Postgiraom München, Konto-
Nr. 606 50 - 803.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1990. október 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés

ára soronként (kb. 40 betű) DM 6.—

Jellege portóval DM 6.—

Külön kívánságokat esetenként árazunk.

Üzleti hirdetések soronként DM 9.—

Nagybetűs (kétsoros) sor DM 18.—